

No, do sedaj se čuje, da je gospod dohtar Leo Kreft na prvi vrsti. On ima namreč od 5. julija naprej vsako nedeljo shod, na katerem se toči dovolj vina za njegov denar. Tako je dne 5. avgusta imel shod v svoji pivnici (kleti). Ko so se zborovalci napili, se jih je nekaj vrnilo domov, ena tolpa pa se je obrnila v gostilno gospoda Divjaka. Tam se je razlagalo, da je Vračko nakupil za 5000 goldinarjev bikov in da je sedaj blagajnica prazna. V resnici so se kupili biki samo za 400 goldinarjev in to ni bilo okraju na škodo. V nedeljo dne 12. julija je imel gospod dohtar Leo Kreft zopet shod v gostilni v Ivanjih. Čulo se je, da je 40 kron za vino plačal. Bili so večinoma veleposestniki zbrani. Pilo se je takó regimentno, da je bilo celo več — „mrtvih“, kateri so namreč obležali. Drugo nedeljo je bil zopet shod pri sv. Juriju. No, zdaj pa že vemo, da bode najbrž ta gospod dohtar načelnik, ker ga že zdaj volitev toliko velja. Zakaj le neki toliko plačuje sedaj po krémah? Naša blagajnica bode imela to leto 7 do 8 tisoč kron prihranjenih. S temi denarji bode prav veseli začetek. Zato je vredno, da se trudijo ti možaki za to, da bi stem gospodarili. Jaz vem, da se našim gorečim „narodnjakom“ (boljše nor...) že predolgo zdi, da sem jaz že 13 let načelnik okrajnega zastopa Gornje Radgone. Zato pa je moja najsrčnejša želja, da bi prišel okrajni zastop v dobre roke, da ne bi davkoplačevalci imeli zopet novih, večjih nadlog. Ako bode mož poštenjak izvoljen, potem rad odložim in izročim to skrb v njegove roke. Človeka, ki bi me zamogel prepričati, da sem kedaj izrekel, da nisem Slovenec, še do sedaj ni na svetu. Ako pa z Nemcem tudi nemško govorim in ga ne sovražim, ker nimam vzroka, potem to gotovo tudi ni greh. Sovraštvo je večji greh, kakor pa ljubezen. Ali so prvaške bedarije, katere se uganjajo, za kmečki stan koristne? Kmetje, začnimo svoj stan ljubiti, da se bode vendar enkrat spoznalo, kdo pripravlja kruh za vse druge stanove, med temi seveda tudi za jurjevsko-kapelskega učitelja g. Kosi-ja. Še ta se v naše volitve vtika, čeprav je pred par leti dobil od okraja podporo, da si je kupil obleko. Svoj stan ljubiti in za njega skrbeti, je veliko več, kakor vse zagrizeno slovenstvo. Vračko.

Iz Cirkovec. V novici „Iz Cirkovec“ v št. „Štajerca“ stoji sledeče: Marija Koren, stara vdova, se je napotila z ubožnim spričevalom v farovž v Cirkovce k župniku Černenšek. Ko je župnik ubožno spričevalo zagledal, mu je grozno skipela jeza: „Kar je nemški dohtar pisal“, se je zadril nad njo, „tega ne podpišem!“ Nato je spričevalo ženi iztrgal iz rok in ga na drobne kosce raztrgal. Nasproti temu zahtevam po §. 19. tisk. zak., da sprejmete nastopno: Prišla je pred nekimi tedni vdova Marija Koren v župnišče in prinesla obrazec ubožnega spričevala, na katerem ni bil še nikdo podpisan tudi župa ne, ter rekla, naj ga ji napišem in podpišem. Odgovoril sem vdovi, da ne poznam njenih razmer, naj gre preje k županu, da ji ta izpolni in podpiše, potem pa da naj k meni pride, da ga ji še jaz podpišem. Vdova ni povedala in je tudi vprašal nisem, če ji je nemš-

ki dohtar pisal; pa tudi to treba ni bilo, ker ni bilo nič popisano. Žena potem ni več prišla k meni; raj ni res, da mi je jeza vskipala in da sem se zadril: „Kar je nemški dohtar pisal, tega ne podpišem!“ kakor tudi ni res, da sem ženi spričevalo iztrgal iz rok in ga na drobne kosce raztrgal. Cirkovce, 20. julija 1903. Franz Černenšek, župnik (Opomba uredništva: Marija Koren, poštena starka, je prišla v Ptuj in je celi dogodek pripovedovala solznimi očmi v pisarni dotičnega odvetnika pred pričami, proseč ga pomoči. Župnik Černenšek kdo laže? — Štajerc nigradar! Dogodek je bil kakor smo pozvedali popolnoma ta le: Koren je prišla v farovž, a župnik je tako kričal nad njo, da je potem ni več upala v farovž, čeprav je prvič odšla ne da bi bila kaj opravila. Poslala je toraj svojega prijatelja: A. M. v farovž, da bi župnik podpisal spričevalo. A župnik tega ni podpisal ter je kričal — (spričevalo je že ležalo na tleh kako pa je prišlo tje?): — „Kar je iz rok nemškega dohtarja tega ne podpišem!“ Hočete gospod župnik sodnijski dokazati te besede? — Sploh pa Vas vprašamo, ali se bojite, da bi bili „ferdami“, ker berete „Štajerca“? Glejte, glejte, celo do besedno ste iz njega par stavkov prepisali. Dobro, gospod župnik naročite „Štajerca“, ako še niste naročeni na njega. Potem bodejo njegovi bralci zvedeli gotovo tudi resnico o ubožnem spričevalu Marije Koren v Cirkovcah.)

Zunanje novice.

Politične novice. (Ogrsko.) Hrvaški bivši ban grof Khuen-Hedervari je postal, kako znano ogrski ministarski predsednik. Toda kratka je bila njegova slava tudi na Ogrskem. Se še ni dobro naselil v Budimpešti, že mora spravljati skupaj svoje reči za obhod. Na Ogrskem so prišli velikanski lumpariji na sled. Obdolženo je mnogo poslancev, da so se dali z denarjem podkupiti in tako prodali svoje volilce. Poslanec Pap je celo stvar naznanil zbornici in svetni. Governer Szapary, kateri je v pleten v celo zadevo je sicer izrazil pod častno besedo, da bivši ban Khuen ničesar ni kriv, toda ker sta si z ministrskim predsednikom jako dobra mu tega nihče ne more verjeti. Šlo se je namreč za to, da bi nezadovolžene poslanci pridobili za državno stranko. Grof Khuen je bil o tem vsem zaslišan, in je priznal, da je mogode, da je on govoril z guvernerjem o celi zadevi, da pa je on vedno odločno zavračal počenjanje da bi se nezadovolžnejši ogerskega državnega zbora pomirili s kakim od postave prepovedanim sredstvom. Ogrski velikaši in tudi Khuen sam so si prizadevali, da bi se omenjeni guverner proglasil — kot človek, kateremu se pamet meša. Ako je Khuen vedel, da njegov prijatelj Szapary popolnoma pri zdravi pameti, potem bi pač bil moral, ne samo, da mu je nasprotoval, tudi v njegovih podjetjih vse počenjanje že od kraja zabraniti. Cela stvar grozno smrdi in kaže, kako velikanske neredi se godijo na Ogrskem. Za nas Avstrijce je sedaj tako, kakor še nigradar ute-

meljen stavek: „Proč od Ogrskega.“ — (M a k e d o n i j a.) Turški uradi so zvedeli, da se Makedonci zopet pripravljajo na veliko vstajo, zato so v to svrho vse potrebno ukrenili. V Monastiru in Ŭskübu je več čet, katere se pripravljajo, da bi mesta napadle.

Velika nesreča na železnici. Blizu postaje Trosić na izhodni gališki železnici se je odtrgalo od tovnega vlaka 12 s kamenjem obloženih voz, ki so trčili ob osebni vlak ter ga zdrobili. Ubitih je baje 30, težko ranjenih pa 52 oseb.

Cigani in žandarmi. Pred kratkim je prišla v neko vas blizu Arada na Ogrskem večja tolpa ciganov in se tam utaborila. Ponoči so cigani ulomili v hiši najbogatejših kmetov. S sekirami so pobili oba gospodarja in njiju družini, posle pa obesili. Kočijažu, ki se je branil, so prebili glavo in potem mrliča obesili. Izpraznili so obe hiši, pobrali celo pohištvo in odšli. Naslednje jutro, ko se je izvedelo, kaj se je zgodilo, so orožniki pohiteli za cigani in jih res došli. Cigani so orožnike sprejeli z revolverji. Unela se je prava bitka. Orožniki so ustrelili pet ciganov, petnajst pa jih ranili. Šele potem so tolpo premagali in razbojniško druhal uklenili.

Gospodarske stvari.

Grozdni sukač. Majhnemu in v njegovi rujavkasti suknjici neznatnemu metulju pač ni videti, da bi moglo priti od njega kako zlo, in vendar ga prištevamo najhujšim sovražnikom vinske trte. Že v začetku meseca velikega travna moremo spoznati, da se je naselil kvarljivec v vinogradu. Za dne ga skoro ni najti; čisto nedolžen sedi s strehasto položenimi krili med trtnim listjem; še le zvečer postaja živahen in leta vso noč do ranega jutra, da se spari. Samice položijo potem svojih 30 do 40 jajčič posamezno na grozdice (razcvetje). Ko so metulji dovršili svojo nalogo (ko so spravili zalego na dan), poginejo. Gosenice, ki izlezejo kmalu iz jajčic, prepežejo razevetja in tanko prejo, hranijo se z nežnimi deli cvetja in onemogočijo s tem nastavljanje vinskih jagod. Ako ob ugodnem vremenu trta naglo odcvete, škoda ni posebej velika in večja množina gosenic gre po zlu. Če pa zabrani mrzlo vreme, da se cvetje ne more razkiniti in oprasiti, tedaj sežejo gosenice po njem, da ga požrejo; v tem slučaju se razvijejo popolnoma. Dolga, približno 1 cm dolga rudečkasta in črnoglava gosenica se imenuje „seneni črv“, in sicer zato, ker se seneni košnji najbolj razširja. Ponajveč se zabavajo med razcvetjem samim ali na trtnem listju, se zabujijo v teh zapredkih. Iz bub pridejo mesečnega srpana zopet metulji, ki so ravno takšni in tako živijo kakor pomladanski. Svoja jajčica položijo na vinske jagode. Gosenice, ki pridejo iz meseca velikega srpana, zavrtajo se blizu rečja in živijo o njeni vsebini in semenu, ki je še mlečno. Mesto, kjer se je zavrtala gosenica, je sivkasto ali rujavkasto. Napadene jagode se sijo in odpadejo, kar se zlasti dogaja pri vrstah

s trdo lupino in ob suhem vremenu, ali pa, in to je navadno, jagode začnejo gniti in okužijo tudi sosedne, katerih se gosenice niso lotile. Ker ostanejo take bolne jagode zelo kisle, in ker dobroto vina jako izpridijo, ako jih nismo odbrali, zato imenujemo gosenice, katere zadeva krivda, „kiseljak“. Ker uniči vsak kiseljak do svojega popolnega razvitka več jagod in ker je v vsakem grozdu po več gosenic, zato lahko razumimo, kako velikansko škodo nam more napraviti ta mrčes. — Dorasla gosenica zapusti naposled grozd spuščajoč se o spredeni niti navzdol, skrije se pod luske in v razpoke na skorji, posebno tudi v strženu starega lesa, v špranjah vinogradskega kolja, v slamnatih vezéh in različnih drugih kottičkih, kjer se zaprede in zabubi. Meseca velikega travna se prikaže zopet metulj. Ako se je razmnožil grozdni sukač v kakem kraju že silneje, posreči se samo združenemu prizadevanju vseh vinogradnikov, da ga zaterejo ali vsaj škodo kolikor mogoče zmanjšajo. Ves trud pozameznikov malo izda, ker zaplodijo metulji, prihajajoči iz zanemarjenih vinogradov, zmirom zopet nove senene črve in kiseljake. Zatirati pa moramo metulje, gosenice in bube. Metulje še najlaže postavimo s takozvanimi lepkiimi pahljačami. To so tanke deščice, ki merijo približno trideset štirijaških cm in ki so namazane s kakim dobrim lepivom ter pritrjene na primerni palčici. S temi napravami gredo lovci (najboljši za to so otroci) ob času, ko metulji letajo (meseca velikega travna, malega srpana) po dnevu v napadene vinograde ter skušajo splasene, počasi frfajoče metulje z lepivom doseči. To se jim po kratkom vežbanju prav lahko posreči. Gosenice zatiramo s tem, da poškopimo napadeno razevetje, predno se razcvetó, s tekočino, ki jo dobimo, ako raztopimo 3 kg mazljivega mila in 1½ mrčesjega praška na 100 l vode. To škropljenje se more izvrševati na veliko le s škropilnico, ki nam rabi tudi za strupeno roso in se izvaja tako, da nastavimo tanek, močen curek na gnezda. Vsled tega se raztrgajo niti, gosenice izgubé svojo streho in raztopina jih uniči. Da pa moremo oddati tak tanek curek, moramo imeti razpršilnik posebne vrste, ki se imenuje „Canulla Libella“. Omenjeni razpršilnik prodaja administracija časopisa „Weinlaube“ v Klosterneuburg-u po 3 gld. (6 kron). Gosenice in sicer istotako senene črve kakor kiseljake je mogoče izvleči in razevetja in jagod s prsti ali s pletilno iglo, s priostrenim klinčkom i. t. d. ter ubiti. Ta način zatiranja je najzanesljivejši in najizdatnejši. Delo najlaže izvršujejo otroci in ženske in mora se najnujnejše priporočati. Tudi jagode, ki jih je napadel kiseljak, kakor tudi vse one, ki so jele gniti, moramo izrezati in uničiti. Bube moramo spravljati ob življenje s tem, da odrgnemo za rezi ves stari les kakor tudi vinogradsko kolje prav skrbno z jeklenimi ščetinami ali z rokavicami od žice. Potem je treba sežgati vse olupe, vse vezi, stare čepe in vse odrezano rožje, kolikor ga ne porabimo za razmnoževanje ali za cepljenje. V starem lesu se nahajajo časih strženove cevi; tudi na te je